

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2025/26-2027/28
(skrajne daty)

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Archeologia paleolitu i mezolitu
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Humanistyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Archeologii
Kierunek studiów	Archeologia
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	I rok, 1 semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr hab. Marta Połtowicz-Bobak, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. Marta Połtowicz-Bobak, prof. UR

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1	45	30							6

1.2. Sposób realizacji zajęć

x zajęcia w formie tradycyjnej

- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin (wykład), zaliczenie z oceną (ćwiczenia)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Znajomość geografii fizycznej na poziomie szkoły średniej, umiejętność czytania ze zrozumieniem literatury przedmiotu, w tym w języku angielskim.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Prezentacja podstaw wiedzy o podziale i charakterystycznych cechach plejstocenu oraz o ewolucji człowieka
C2	Prezentacja podstaw wiedzy o metodach datowania
C3	Przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej rozwoju kulturowego Starego Świata w starszej i środkowej epoce kamienia, ze szczególnym uwzględnieniem Europy
C4	Omówienie relacji między zmianami środowiskowymi a kulturowymi w plejstocenie
C5	Omówienie zagadnień związanych z zagadnieniami migracji w starszej epoce kamienia
C6	Omówienie podstawowych zagadnień dotyczących gospodarki, kultury społecznej i duchowej społeczności paleolitu i mezolitu
C7	Prezentacja podstawowych informacji dotyczących sztuki paleolitycznej
C8	Omówienie podstaw technologii krzemieniarskich
C9	Omówienie podstaw klasyfikacji i typologii narzędzi wykonanych techniką łupania
C10	Przedstawienie podstaw wiadomości dotyczących inwentarzy kościanych

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu STUDENT:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Zna i rozumie podstawową terminologię	K_Wo2; K_Wo6; K_Wo7
EK_02	Zna główne zagadnienia dotyczące paleolitu i mezolitu	K_Wo3; K_Ko2
EK_03	Zna najważniejszych najnowszych osiągnięć badań dotyczących paleolitu i mezolitu	K_Wo3; K_Wo4; K_Wo7
EK_04	Potrafi interpretować dane przyrodnicze i archeologiczne	K_Uo2; K_Uo3; K_Uo4; K_Uo6; K_Uo7; K_Ko1; K_Ko3
EK_05	Zna i rozumie relacje pomiędzy zjawiskami przyrodniczymi a kulturowymi	K_Wo2; K_Wo3; K_Wo7
EK_06	Zna podstawy technologii i typologii wyrobów krzemiennych wykonanych techniką łupania	K_Wo2; K_Wo3; K_Wo6; K_Ko1
EK_07	Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę	K_Uo2; K_Uo3; K_Uo4; K_Uo5; K_Uo6; K_Uo9; K_Uo7; K_Ko1; K_Ko2; K_Ko3; K_Ko4
EK_08	Potrafi posługiwać się terminologią fachową	K_Uo2; K_Uo3;

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

		K_Uo4; K_Uo5; K_Uo6; K_Uo9; K_Uo7; K_Ko1
EK_9	Jest gotów do krytycznego korzystania z literatury fachowej	K_Ko1; K_Ko2; K_Ko4

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Podział plejstocenu, charakterystyka zjawisk związanych z działalnością lądolodu i strefy peryglacjalnej, środowisko naturalne, fauna łowna
2. Ewolucja człowieka i jego ekspansja na tereny Starego Świata
3. Zróżnicowanie kulturowe na terenach Starego Świata, głównie Europy, rozwój społeczności zbieracko-łowieckich na przestrzeni czasu, relacje między procesami kulturowymi a zmianami środowiskowymi
4. Gospodarka, kultura społeczna i duchowa społeczności zbieracko-łowieckich
5. Procesy osadnicze i migracje w górnym plejstocenie

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Podstawy wiedzy o surowcach krzemianowych
2. Podstawy wiedzy o technologiach krzemieniarskich
3. Podstawy wiedzy o klasyfikacji i typologii narzędzi kamiennych wykonanych techniką łupania
4. Podstawy wiedzy o typologii narzędzi kościanych

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia z prezentacją multimedialną, praca z oryginalnymi materiałami

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
---------------	---	---

EK_01	EGZAMIN, ZALICZENIE NA PODSTAWIE KOŁOKWIÓW	W, ĆW
EK_02	EGZAMIN, ZALICZENIE NA PODSTAWIE KOŁOKWIÓW	W, ĆW
EK_03	EGZAMIN, ZALICZENIE NA PODSTAWIE KOŁOKWIÓW	W, ĆW
EK_04	EGZAMIN	W
EK_05	EGZAMIN	W
EK_06	EGZAMIN, ZALICZENIE NA PODSTAWIE KOŁOKWIÓW	W, ĆW
EK_07	EGZAMIN, ZALICZENIE NA PODSTAWIE KOŁOKWIÓW	W, ĆW
EK_08	EGZAMIN, ZALICZENIE NA PODSTAWIE KOŁOKWIÓW	W, ĆW
EK_09	EGZAMIN, ZALICZENIE NA PODSTAWIE KOŁOKWIÓW	W, ĆW

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Egzamin, poprzedzony zaliczeniem ćwiczeń
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	75
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	30
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	75
SUMA GODZIN	180
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa: Ginter, Kozłowski 1990, Technika obróbki i typologia wyrobów kamiennych paleolitu, mezolitu i neolitu, PWN Warszawa

Kozłowski 2004, Świat przed "rewolucją" neolityczną, wielka Historia Świata t. 1, Warszawa

Urbańczyk, Kabaciński (red.) 2016, The past societies: polish lands from the first evidence of human presence to the early middle ages. Warszawa, t. 1, 1,

Wiśniewski, Połtowicz-Bobak 2014, Paleolit, (w:) Tomczak (red.) Archeologia. Górny Śląsk, Katowice

Literatura uzupełniająca:

Floss 2013, Steinartefakte. Vom Altpaläolithikum bis in die Neuzeit, Tübingen

Maier 2015, The Central European Magdalenian: Regional Diversity and Internal Variability, New York, London

Wiśniewski 2012, Przejawy zachowań technologicznych ludzi u schyłku plejstocenu środkowego: przykłady z Europy środkowej, Wrocław

Płonka 2012, Kultura symboliczna społeczeństw łowiecko-zbierackich środkowej Europy u schyłku paleolitu, Wrocław

Artykuły polecane podczas zajęć

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej